

Nowoczesne metody I FORMY pracy ze współczesnym czytelnikiem na przykładzie działalności Biblioteki Pedagogicznej CEN w Białymstoku

Akcje i projekty czytelnicze - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/projekty-czytelnicze>

PROJEKTY

Polska 100 - lecie odzyskania niepodległości

Cel:rozwijanie kompetencji czytelniczych w oparciu o dziecięcą literaturę popularno-naukową oraz szeroko rozumianą sztukę audiowizualną (film, ilustracja muzyczna i graficzna)

Działania:lekcja biblioteczna *Krótką historia o polskich symbolach narodowych*, lekcja biblioteczna *Marszałek Józef Piłsudski - człowiek legenda*, gra *Akcja Niepodległy Białystok*, wystawa w sali dydaktycznej(współpraca z Muzeum Wojska Polskiego i Muzeum Karnego)

Krótką historia o polskich symbolach narodowych - lekcja

Cel:omówienie genezy powstania polskich symboli narodowych

Adresaci: dzieci z klas I-III

Przebieg zajęć

- wystawa historyczna
- fragmenty filmów
- specjalnie dobrane fragmenty muzyki
- nauka kroków *Poloneza*

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/355/krotkia-historia-o-polskich-symbolach-narodowych-pierwsze-wrazenia>

Akcja Niepodległy Białystok – gra

Adresaci: uczniowie klas IV-VIII

Zasady

- fabuła: *Młodzi, dzielni uczniowie! / Dzielni obywatele!Mamy rok 1919, przy ulicy Złotej 4 stacjonuje sztab generała Józefa Hallera. Na teren budynku nocą przedostał się szpieg, który wiedział doskonale, że generał posiada tajne mapy szczegółowo przedstawiające rozmieszczenie wrogich dywizji w okolicach Wasilkowa. Mają one znaczenie strategiczne dla operacji, której celem jest zatrzymanie II Korpusu idącego z pomocą naszemu miastu. Tajny agent chce zniszczyć mapy. Podłożył ładunek wybuchowy, który trzeba jak najszybciej odnaleźć. Szpieg zostawił ślady. Należy je wytropić, dotrzeć do ładunku i zabezpieczyć go.*
- uczestnicy gry, podzieleni na drużyny mieli okazję wykazać się umiejętnością wyszukiwania informacji, orientacją w terenie, zdolnościami manualnymi, umiejętnością posługiwania się narzędziami TIK
- przykładowe zadania:
  - Rozwiążcie krzyżówkę / łamigłówkę - wpiszcie rozwiązanie i wyjaśnijcie hasło
  - Wpiszcie, którą datę uważa się, za datę odzyskania niepodległości przez Białystok ...
  - Przyporządkujcie liczbom litery, wpiszcie hasło - co oznacza
  - Jak nazywał się dowódca, który zginął w Bitwie Białostockiej - wpiszcie nazwisko
  - Znajdźcie przedmiot, który jest w wyposażeniu żołnierza, wpiszcie jego nazwę
  - Który pomnik związany jest z okresem odzyskiwania niepodległości przez Białystok - wybierzcie odpowiednie zdjęcie, wpiszcie numer
  - Znajdźcie przedmiot, którego potrzebuje sanitariusz, wpiszcie jego nazwę
  - Udzielcie pierwszej pomocy żołnierzowi, który został postrzelony w nogę (wybierzcie ранego spośród siebie) – zróbcie zdjęcie tabletem, zabierzcie tablec z sobą

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/436/akcja-niepodlegly-bialystok-relacja-z-gry-historyczno-literackiej/podglad>

Poranki z biblioteką

Adresaci: starsze grupy przedszkolne, uczniowie klas młodszych szkół podstawowych

Cele szczegółowe dla nauczycieli :

- Przygotowanie scenariusza i przeprowadzenie zajęć dla dzieci ze starszych grup przedszkolnych oraz uczniów klas I-II szkół podstawowych na podstawie wybranych pozycji dziecięcej literatury popularnonaukowej.
- Zapoznanie z nową, wartościową literaturą popularnonaukową dla dzieci i młodzieży.
- Wsparcie nauczycieli w planowaniu i realizowaniu zadań związanych z kształtowaniem zainteresowań czytelniczych dzieci i uczniów.
- Zwiększenie roli biblioteki w kształceniu, wychowaniu i rozwijaniu zainteresowań dzieci.
- Zaproponowanie aktywizujących metod poznawania procesu książek.
- Zachęcanie do współpracy z Biblioteką Pedagogiczną w Białymstoku celem rozwijania posiadanych kwalifikacji.

Działania: Lekcja biblioteczna - *Jak powstaje książka?*, Zajęcia czytelnicze - *Ilustracja w roli głównej – teatrzyk kamishibai dla przedszkolaków*, Zajęcia edukacyjne - *Spacer po bibliotece*.

Jak powstaje książka? – lekcja biblioteczna

Adresaci: uczniowie klas młodszych szkół podstawowych

Cel:

- omówienie procesu powstawania książek,
- zapoznanie uczestników z rodzajami współczesnej książki,
- ukazanie biblioteki jako miejsca, gdzie można w interesujący sposób spędzić czas,

Przebieg zajęć:

1. Powitanie dzieci i zaproszenie do udziału w zajęciach.
2. Przeczytanie zagadki dzieciom.
3. Po odgadnięciu przez dzieci zagadki nauczyciel prezentuje uczestnikom różne rodzaje książek dostępnych w bibliotece.
4. Zabawa ruchowa „Książeczki na półeczki”.
5. Opowiedzenie dzieciom procesu powstawania książki z wykorzystaniem prezentacji Power Point.
6. Własnoręczne wykonanie przez dzieci zakładki do książki.

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/442/poranki-z-biblioteka-relacja-z-zajec>

Ilustracja w roli głównej teatrzyk kamishibai dla przedszkolaków – lekcja biblioteczna

Adresaci: dzieci ze starszych grup przedszkolnych

Cele główne :

- rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów.
- wykształcenie u dzieci nawyku korzystania z biblioteki od najmłodszych lat.
- zwiększenie roli biblioteki w kształceniu, wychowaniu i rozwijaniu zainteresowań dzieci.
- promocja Biblioteki Pedagogicznej w Białymstoku

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/495/ilustracje-w-roli-glownej-teatrzyk-kamishibai> ;

Spacer po bibliotece - zajęcia edukacyjne

Cele ogólne:

- ukazanie biblioteki jako miejsca, gdzie można w interesujący sposób spędzić czas;

- zwiedzanie aktualnej wystawy „Galeria na Złotej”;
- poznanie rodzajów współczesnej książki;
- kształtowanie intelektualnego i emocjonalnego stosunku do książki jako źródła przeżyć

Pomoce dydaktyczne:

- różne rodzaje książek,
- prezentacja Power Point,
- strona www biblioteki, PBC

Podlaskie Spotkania z Pisarzami

O projekcie

Autorem projektu jest białostocki oddział Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich, partnerem Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, realizatorami szkoły Białegostoku i powiatu. Projekt jest realizowany ze środków finansowych Marszałka Województwa Podlaskiego i/lub Prezydenta Miasta Białegostoku.

W ramach projektu są organizowane spotkania autorskie z współczesnymi pisarzami. Po spotkaniu szkoły goszczące autora przygotowują fotoreportaż z przebiegu imprezy. Spotkania są poprzedzane ogłoszeniem konkursu "Czy znasz twórczość ...?" - czytelniczego o zasięgu wojewódzkim na temat twórczości zaproszonych pisarzy oraz plastycznego (m.in. na ilustrację, plakat). Efekty projektu są prezentowane podczas konferencji podsumowującej obchody Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych, która odbywa się w drugiej połowie listopada w CEN w Białymstoku. Wykaz laureatów i finalistów jest publikowany na stronie projektu, a prace konkursowe uczniów (plastyczne, testy) przechowywane przez rok.

Gościliśmy pisarzy

2019 Katarzyna Janowicz – Timofiejew, Zuzanna Orlińska, Agnieszka Tyszka, Zofia Piłasiewicz

2018 Wojciech Letki, Agnieszka Frączek, Barbra Mikulska, Anna Kamińska

2017 Renata Piątkowska, Ida Pierelotkin, Zygmunt Miłoszewski

2016 Tomasz Szwed, Anna Łacina, Michał Książek, Elżbieta Awramiuk

2015 Łukasz Wierzbicki, Joanna Jagiełło, Ewa Białołęcka

2014 Tomasz Samojlik, Kazimierz Szymeczko, Jakub Ćwiek

2013 Grzegorz Kasdepke, Barbara Ciwoniuk, Małgorzata Szyszko - Kondej, Andrzej Pilipiuk

2012 Beata Ostrowicka, Małgorzata Gutowska - Adamczyk, Jacek Komuda

2011 Joanna Olech, Anna Onichimowska, Hanna Kowalewska

2010 Paweł Beręsewicz, Krzysztof Petek, Marta Fox

Sprawozdania z realizacji, listy laureatów konkursu dostępne są na stronie towarzystwa - [czytaj](#)

Storytelling – jak opowiadać dobre historie ?

- nowy projekt od stycznia 2019
- Storytelling, czyli po polsku „opowiadanie historii”, to technika pobudzania wyobraźni słuchaczy za pomocą opowiadania - ciekawych połączeń słów, wartkiej akcji opowieści

GRY LITERACKIE

Tu i tam z bohaterami książek Grzegorza Kasdepke – miejska gra literacka

Cel:

- poznanie przez uczniów twórczości białostockiego pisarza dla dzieci - Grzegorza Kasdepke,
- kształtowanie umiejętności współpracy,
- rozwijanie umiejętności poruszania się w przestrzeni miejskiej i czytania mapy,
- doskonalenie umiejętności posługiwania się Internetem i telefonem komórkowym,
- propagowanie nowatorskiej metody rozpowszechniania czytelnictwa w formie zabawy.

Przebieg:

- trasa pomiędzy poszczególnymi punktami kontrolnymi (5),

- zadania dotyczą twórczości i biografii Grzegorza Kasdepke,
- główną nagrodą jest spotkanie z Pisarzem,
- Wszyscy otrzymują pamiątkowe dyplomy.

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/32/literacka-gra-miejska-pt-tu-i-tam-z-bohaterami-ksiazek-grzegorza-kasdepke>

Ocalmy Literackie Podlasie

Cel: poznanie przez uczniów białostockich szkół średnich twórczości wybranych pisarzy i poetów pochodzących z rejonu podlaskiego oraz piszących o Podlasiu: Katarzyna Bonda, Ignacy Karpowicz, Jan Leończuk, Szymon Hołownia, Tomasz Lippoman, Wiesław Szymański, Wiesław Kazanecki, Mieczysław Czajkowski, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Elżbieta Awramiuk

Adresaci:

- uczniowie szkół średnich; 4 drużyny 3-6 osobowe.

Zasady:

- odnalezienie poszczególnych punktów gry rozmieszczone na terenie szkoły / miasta Białegostoku,
- wykonanie przygotowanych zadań,
- za poprawne rozwiązanie uczestnicy otrzymywali od Agenta kartkę z nazwiskiem twórcy i informację niezbędną do rozwiązania testu końcowego oraz wskazówkę w postaci kodu QR, jak dotrzeć do kolejnego punktu.

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/39/literacka-gra-miejska-misja-ocalmy-literackie-podlasie-relacja>

Opowieści z Narnii

Adresaci: uczniowie klas III-V; 4 drużyny 3-6 osobowe.

Cel:

- przeczytania książki C.S.Lewisa „ Lew , czarownica i stara szafa”,
- zainteresowania dzieci pozostałymi pozycjami z serii „Opowieści z Narnii”,
- Gra polega na wykonaniu 11 zadań i zebraniu 4 koron,
- Na zakończenie uczestników czeka nagroda w postaci dyplomów, upominków, poczęstunku oraz sesji fotograficznej z faunem Tumnusem i Białą Czarownicą.

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/474/uratuujemy-narnie-relacja-z-gry-literackiej>

AKCJE

Akcja "Mirabelka – kielkująca historia w 100licy"

Cel: promocja czytelnictwa, rozwijanie umiejętności pracy w grupie, rozbudzenie zainteresowania historią Polski, zwiększenie świadomości na temat wydarzeń związanych z wojną

Przebieg zajęć:

1. Czytanie fragmentów tekstu „Mirabelka” Cezarego Harasimowicza.
2. Film z wypowiedzią autora
3. Czym według was jest miłość? (rozdanie serduszek/liści, mirabelek na których uczniowie piszą swoje odpowiedzi i przyklejają do drzewa pamięci.
4. Rozdanie map - przedwojennej, powojennej i współczesnej Warszawy - i zaznaczeniemiejsca gdzie rośło drzewko.

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/371/mirabelka-kielkujaca-historia-w-100licy-relacja-z-pierwszych-zajec>

Ogólnopolskie Czytanie Jeźycjady

Cele projektu:

- popularyzacja twórczości Małgorzaty Musierowicz wśród uczniów,
- doskonalenie umiejętności słuchania ze zrozumieniem,
- rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów oraz zainteresowań czytelniczych,
- rozbudzenie wśród uczniów świadomości literackiej, pasji czytelniczej oraz zamiłowania do literatury,
- uwrażliwienie dzieci do piękna języka ojczystego,
- zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Przebieg zajęć:

1. Czytanie wybranych fragmentów książek Małgorzaty Musierowicz + rozmowa,
2. Kalambury dotyczące tytułów lektur szkolnych,
3. Projektowanie okładki do wybranej książki,
4. Zagadki,
5. Coś słodkiego - w myśl słów Małgorzaty Musierowicz " Lepiej czytać przy jedzeniu niż nie czytać wcale".

Po zajęciach istnieje możliwość zwiedzania wypożyczalni, czytelnicy, zbiorów specjalnych i innych zakamarków biblioteki.

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/438/iii-edycja-ogolnopolskiego-czytania-jezycjady>

Narodowe Czytanie

- Miejsce i czas: 7 września 2019 r. o godz. 11.00 w sali kameralnej Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku
- Uczestnicy: dyrektorzy wojewódzkich instytucji kultury, aktorzy, reprezentanci służb mundurowych, duchowieństwo, przedstawiciele środowisk akademickich i miłośnicy literatury
- W programie:
  - głośne czytanie fragmentów nowel: *Dobrej pani* Elizy Orzeszkowej, *Katarynki* Bolesława Prusa, *Dymu* Marii Konopnickiej, *Sachem* Henryka Sienkiewicza, *Orki* Władysława Reymonta, *Rozdziobią nas kruki i wrony* Stefana Żeromskiego, opowiadania *Mój ojciec wstępuje do strażaków* ze zbioru *Sanatorium pod Klepsydrą* Brunona Schulza, utworu *Sawa* z tomu *Pamiętki Soplicy* Henryka Rzewuskiego
  - Strefa zabaw: malowanie twarzy, zajęcia plastyczne, spotkanie z aktorami, pamiątkowe zdjęcie w teatralnym kostiumie, gra „Hobbit”, Teatr Kamishibai

Relacja - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/555/narodowe-czytanie-2019>

Noc Bibliotek

Tytuł: NOCNA ZMIANA W BIBLIOTECE - dlaczego nie ?

Czas i miejsce: 5.10.2019, godz. 18.00 – Biblioteka Pedagogiczna CEN w Białymstoku, ul. Złota 4

W programie:

- „Gra światła i koloru” - wernisaż malarstwa Daniela Gromackiego,
- Podróż w czasie – projekcja filmu krótkometrażowego na taśmie światłoczułej,
- Spacer po bibliotece,
- Nocne wypożyczanie i zwracanie książek, filmów, CD, płyt winylowych,
- Kącik gier planszowych,
- Hity z płyty WINYL NA TOPIE,
- Rezerwat BIAŁYCH KRUKÓW,
- Uwolnij przeczytaną książkę (akcja bookcrossingowa).

Strona www - <http://www.cen.bialystok.pl/biblioteka/aktualnosci?id/575/zapraszamy-na-noc-bibliotek>

Białostocki Tydzień Czytania Dzieciom

Białostockie obchody tygodnia czytania rozpoczynają się w pierwszych dniach czerwca od uroczystej Inauguracji w Operze i Filharmonii Białostockiej Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku. Goście Honorowi - przedstawiciele białostockich urzędów, mediów, współorganizatorzy i partnerzy akcji czytają wybrane fragmenty literackie. Czytaniu towarzyszą konkursy, scenki teatralne, wszyscy bawią się przy piosenkach „Czytaj książki” , „Czytanie jest the best” napisanych przez Elżbietę Janikowską, nauczyciela bibliotekarza Szkoły Podstawowej nr 19 w Białymstoku.

W kolejnych dniach czerwca w szkołach podstawowych Białegostoku odbywają się imprezy czytelnicze w przedszkolach (od 2015r.), szkołach. Na głośne czytanie udają się organizatorzy i Partnerzy akcji. Ponadto nauczyciele przedszkola i bibliotekarze zapraszają do czytania dyrektorów, nauczycieli, pracowników przedszkoli i szkół, rodziców, dziadków swoich dzieci.

Poprzez naszą akcję włączamy się w obchody ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom, którego pomysłodawcą jest fundacja "ABCXXI - Cała Polska czyta dzieciom", prowadząca od 1998 roku wiele czytelniczych programów edukacyjnych i kampanię społeczną „Cała Polska czyta dzieciom”.

Strona www - <http://www.cen.bialystok.pl/bibservis/btcd-o-akcji>

KONKURSY

Komiks inspirowany lekturą – z postaciami literackimi przez epoki. Edycja 1. Antyk

Organizatorem konkursu jest Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku, ul. Złota 4, 15-016 Białystok. Konkurs jest konkursem cyklicznym, odbywa się raz w roku. W każdej edycji konkurs dotyczy jednej epoki literackiej.

Konkurs przeznaczony jest dla uczniów szkół podstawowych (klasy IV –VIII) i ponadpodstawowych. Przedmiotem konkursu jest przygotowanie jednej planszy komiksu o tematyce: *Moja ulubiona postać literacka w świecie literatury ...* .

Konkurs rozpoczyna się 15 lutego i trwa do 30 kwietnia danego roku. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród laureatom odbywa się w trzecim tygodniu maja.

Konkurs został objęty patronatem Tomasza Samojlika – podlaskiego autora książek dla dzieci, jak też twórcy komiksów. Pisarz proponuje uczniom zgłoszonym do konkursu udział w bezpłatnych warsztatach i przyznaje nagrodę specjalną najlepszej pracy.

Nauczycieli zainteresowanych konkursem zapraszamy na szkolenie prowadzone przez Magdalенę Kraszewską *Zróbmy sobie komiks... . ABC tworzenia opowieści komiksowej.*

Strona www - <http://www.cen.bialystok.pl/bibservis/komiks-glowna>